

הקרשים מאותן העומדים ומיוחדים לכך, יעקב אבינו נטע ארזים במצרים וכשמת צוה לבניו להעלותם עמהם כשיצאו ממצרים ואמר להם שעתיד הקב"ה לצוות אותם לעשות משכן במדבר מעצי שטים ראו שיהי' מזומנים בידכם וכו', עכ"ל.

והיינו מזה שאמר הכתוב הקרשים אנו מוכרחים לומר שאין זה סתם קרשים אלא הם הקרשים שיעקב אבינו כבר הכין. ולא הכנת: בתחלת פרשתינו (כה,ה) אומר רש"י בד"ה ועצי שטים: ומאין היו להם במדבר פירש רבי תנחומא יעקב אבינו צפה ברונח הקדש שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר... והביא ארזים למצרים ונטעם וצוה לבניו ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים.

והיינו שהקושיא מאין היו להם במדבר זה מכריח לנו לומר שיעקב אבינו כבר הכין.

ולכאורה זה בסתירה לרש"י (כו,טו) שמשמע שזה שיעקב אבינו הכין להם זה אנו יודעים ממה שכתוב הקרשים.

וגם בכלל למה חוזר רש"י על אותו ענין ממש ב' פעמים ובפרשה אחת.

וגם אפילו אם נאמר שצריך לחזור על אותו ענין ב' פעמים, הי' צריך לכאורה להיות הסדר, שבפעם הראשון שאומר הענין הוא מאריך ובפעם השני הוא מקצר, וכאן הוא להיפוך.

וגם יש כמה שינויים בין רש"י (כה,ה) לרש"י (כו,טו), ומהם: א) ברש"י (כה,ה) מביא זה בשם רבי תנחומא, וברש"י (כו,טו) מביא זה סתם. ב) ברש"י (כה,ה) אומר: והביא ארזים למצרים ונטעם, וברש"י (כו,טו) אומר: נטע ארזים במצרים, ואינו אומר שהביא הארזים למצרים. ג) ברש"י (כה,ה) אומר: וצוה לבניו, וברש"י (כו,טו) אומר: וכשמת צוה לבניו.

וגם ברש"י (כה,ה), מהו הקושיא מאין להם, הרי רש"י אומר בד"ה תחשים (ד"ה הקודם לד"ה זה)... ולא היתה אלא לשעה, והיינו שרש"י לומד בפשטות שהי' נס לצורך המשכן, ואינו מקשה מאין להם תחשים במדבר, וא"כ למה אין יכולים לתרץ ג"כ בנוגע לעצי שטים שהי' לפי שעה, דהיינו שהי' שם בנס לצורך המשכן.

הרב וו. ראזענבלום

- ברוקלין נ.י. -

לא. בשו"ע אדמו"ר הזקן סי' קס"ח קו"א ס"ק ב' כ': "וכן

הוא בהדיא בריא"ז שממנו מקור הדין בש"ל ואגור (שהוא הר"י מטראני שהביא הרא"ש ריש פ"ק דסוכה והר"ן פ"ו דשכר כמבואר בש"ג שם בשבת) " והנה מ"ש דמ"ש ה"שכלי לקט" בשם רבינו ישעיה כוונתו לריא"ז לכאורה אינו מובן והא כשכותב השכלי לקט רבינו ישעיה כוונתו להרי"ד כידוע (ע"ן מבואר של בובר לשכלי הלקט השלם ועי"ן גם הוצ' מירסקי בהקדמתו) ואף שדבר זה נמצא בפסקי הריא"ז זהו בגלל שעפ"י רוב מביא הריא"ז פסקי זקנו הרי"ד וממקום זה הוא מוכרע דאף שדין זה מובא בריא"ז הנה הלשון שהביאו השכלי לקט והאגור קרוב יותר ללשון הרי"ד, והריא"ז ג"כ כתב זה בשם מז"ה - (=מורי זקני הרב): ומ"ש דמ"ש הר"ן פ"ו דשבת (דף ק"כ, א) בשם ה"ר ישע"י מטראני כוונתו לריא"ז כמבואר בש"ג שם (פ"י דבש"ג שם כתוב זה בשם ריא"ז) גם זה כתוב בפסקי הרי"ד שם, וכן מ"ש מהרא"ש ריש פ"ק דסוכה כנ"ל כוונתו לסי' א': כתב הרא"ש דרבינו ישע"י פסק כרבא. והובא בשם ריא"ז בשלטי הגבורים שם שגם זה הובא גם בפסקי הרי"ד אמנם לכאורה אפשר להביא ראיה דמ"ש תרא"ש בשם רבינו ישע"י כוונתו לריא"ז והוא מדהרא"ש בפ"ק דסוכה סי' ו' כתב בשם רבינו ישע"י דפסק דבין באמצע בין בשפת הגג פסולה וכן הוא בפסקי הריא"ז שם, ובפסקי הרי"ד לפנינו לא נמצא מזה דבר (ובגוף הענין שם עי"ן תפארת שמואל על הרא"ש ומגדל עוז על הרמב"ם) ומזה רא"י דמ"ש הרא"ש רבינו ישע"י כוונתו לריא"ז אך מ"ש הרא"ש בפסחים פרק י' סי"ב בשם ה"ר ישע"י מטראני נמצא בפסקי הרי"ד והריא"ז הביא דברי זקנו אלו ודוחה אותם דמזה משמע דמה שמביא הרא"ש בשם ה"ר ישע"י כוונתו להרי"ד ועדיין צ"ע.

יוסף יצחק קעלער

יב. לפני ברכת החודש שמוכא בסידור (לפני תפיל' מוסף דשבת), הנה ברוב סידורים שראיתי, מובא תפילה מיוחדת שה"ל רבינו נוהג לומר אותה לאחר תפילותיו, כמוכא במס' ברכות טז, ב (רב בתר צלותי' אמר הכי יהי רצון מלפניך וכו' שתתן לנו חיים ארוכים של שלום וכו' חיים של פרנסה וכו' עי"ש).

ובערוך השלחן או"ח סי' ת"ז סעי' ט' הקשה על מנהג הנ"ל וז"ל אך מה שאומרים היה רצון מקודם תמיהנו האיך מותר להתפלל בשבת תפלה חדשה מה שאינו בטופס ברכות אלא תפלה בפ"ע, ומבקשים על פרנסה ושאר צרכים ואיך מותר בשבת, ותפלה זו הוא תפלת רב בכל השנה... וככאן הוסיפו בתחלתו שתחדש עלינו החדש הזה לטובה ולברכה. מ"מ מי התיר לנו לקבוע תפלה חדשה בשבת, ואי איישר חילי אבטלינה, אך קשה לשנות המנהג וצע"ג. ע"כ.

ואולי מפני סברא זו, אין תפלה זו מובא בסידורים של